

OPEN HOUSE

Zpráva o výsledku šetření ujednané ve **Smlouvě o vzájemné spolupráci za účelem šetření - zmapování zájmu a potřeb ve Městě Kravaře**, ze dne 17. 7. 2013.

Úvod:

V rámci plánovaného rozšíření terénních/nízkoprahových programů OPEN HOUSE oslovila na konci roku 2012 naše organizace sociální odbor města Kravaře s nabídkou zjištění potřebnosti a případné poskytování těchto služeb na území města. Nabídku organizace podala v rámci cílových skupin dětí a mládeže a osob ohrožených závislostí nebo závislé na návykových látkách, se kterými organizace dlouhodobě pracuje. V průběhu jednání vyvstala potřeba města zmapovat situaci, aby bylo možné zvážit formu a rozsah případného rozvoje nových služeb a to v souladu v rámci přípravy a vzniku Komunitního plánování ve městě Kravaře. Město Kravaře se s organizací OPEN HOUSE dohodlo na zjištění poptávky a potřebnosti po sociálních službách terénního/nízkoprahového charakteru pro výše uvedené cílové skupiny metodou terénního šetření u obyvatel města, cílových skupin a dotazníkového šetření na Základní škole Kravaře.

Realizace šetření:

Část a) článku III., odstavec 1., Smlouvy - Zmapovat zájem a potřeby pro případnou realizaci terénního programu pro osoby se závislostním chováním – drogové uživatele.

Během měsíce srpna a září byli v Kravařích oslovováni lidé k dotazníkovému šetření. Celkem se k drogové problematice (v dotazníkovém šetření) vyjádřilo **55 osob**. Pracovník OPEN HOUSE v ranních i nočních hodinách prováděl po 4 dny monitoring ve zdejších hospodských zařízeních a na akci Kravařský odpust. Dále byla oslovena Policie ČR Obvodní oddělení Kravaře a Toxi tým Opava. Tyto dotázané můžeme z hlediska validity rozdělit do následujících skupin:

- 1) **Obyvatelé Kravař**
- 2) **Osoby v bližším kontaktu s cílovou skupinou uživatelů OPL**
- 3) **Osoby z cílové skupiny mimo města Kravaře (uživatelé OPL)**
- 4) **Osoby z cílové skupiny z Kravaře (uživatelé OPL)**
- 5) **Výstupy z šetření na akcích**
- 6) **Policejní složky**

Graf 1.

Ad 1) Obyvatelé Kravař

Celkem bylo osloveno **49 osob** s následujícími otázkami:

„Myslíte si, že se mládež v Kravařích může dostat k drogám?“ (měkké/ tvrdé drogy)

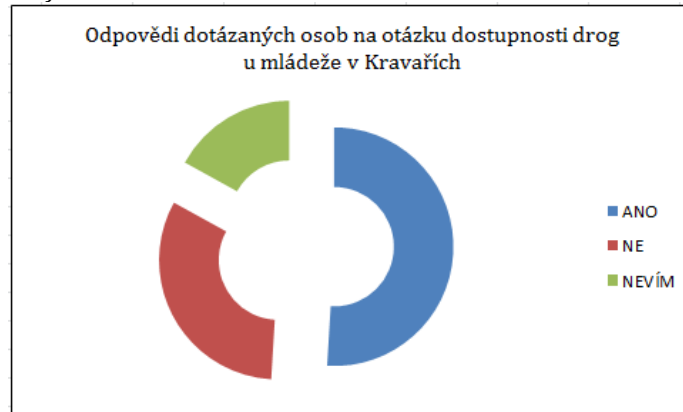
Odpovědi:

ANO – 27

NE – 13

NEVÍM

Graf 2.

Někteří upřesňovali (v pořadí od nejčastější specifikace drogy):

Marihuana/ pervitin/ taneční drogy.

Osoby, které odpověděly ANO, dovedly také upřesnit, kde se dá k drogám v Kravařích pravděpodobně dostat:

Škola (11), od známých (4), v nonstop „Harry“ (4), u/za hospodou „Štur“ (2), v parku (2), u nádraží (1), u/za ubytovnou (1), diskotéka Buly (1), varna v Koutech (1) – již neexistující.

Poznámka zpracovatele:

Tato oslovená skupina je nejpočetnější. Výpovědi mají však nejnižší validní hodnotu. Jejich výpovědi však mají nejnižší validní hodnotu. Za hodnotné můžeme považovat jejich vnímavost k drogovému problému v jejich městě. Z běžného života se o drogách ve svém bydlišti někde doslechli nebo nám sdělili svůj názor na „divné“ chování či „podezřelé“ vypadající osoby, které se ve městě objevují.

Ad 2) Osoby v bližším kontaktu s cílovou skupinou uživatelů OPL

Z výše uvedené oslovené skupiny 49 osob se vyselektovaly **4 osoby**, které se nějakým způsobem blíže setkali s cílovou skupinou uživatelů OPL. V cílové skupině mají své známé nebo kamarády nebo se s nimi jinak znají.

Tyto osoby potvrdily, že osobně znají, nebo se jiným způsobem setkávají s cílovou skupinou OPL. Dvě osoby uvedly 3 – 4 injekční uživatele mezi svými známými. Druhá Jedna osoba na základě vzájemně bližších vztahů uvedla velikost této cílové skupiny na 40 – 50 osob, naznačila jejich kontakty a propojení s okolními obcemi, Ostravou a občanů z Polska. Celkový počet tak prý může být ještě větší, než osoba uvádí. Osoba dále podotkla, že uživatelé jsou naprosto soběstační, bez zásadních potřeb z vnějšího okolí,

sociálně stabilní. Jedna osoba uvedla, že viděla aplikaci drogy šňupáním u dvou osob na skrytých, ale veřejných místech v Kravařích.

Poznámka zpracovatele:

Výpovědi této skupiny můžeme považovat za přesnější, než u předchozí skupiny. Dotazované osoby vypovídají o vlastní zkušenosti s uživateli drog a potvrzují užívání tvrdých drog ve městě Kravaře.

Ad 3) Osoby z cílové skupiny mimo města Kravaře (uživatelé OPL)

Povedlo se nám nakontaktovat 4 osoby, které jsou uživatelé OPL, ale nejsou z Kravař. Mají jen nepravidelné vazby s uživateli OPL v Kravařích. Přesněji uvedli, že z Kravař někoho znají, ale stýkají se jen velmi zřídka, jejich vazby jsou nepravidelné. Uvedli, že znají cca 10 osob užívající pervitin, z nich 4 intravenózním způsobem.

Poznámka zpracovatele:

Výpovědní hodnota skupiny je vysoká, byť ji tvoří dvě osoby. Je to konkrétní výpověď z řady uživatelů OPL, potvrzující užívání tvrdých drog osobami z Kravař.

Ad 4) Osoby z cílové skupiny z Kravaře (uživatelé OPL)

Podařilo se nám nakontaktovat **2 osoby** přímo z cílové skupiny. Jednalo se o uživatele pervitinu. Jeden byl „sniffer“ (aplikace nosní přepážkou – šňupání), druhý intravenózní uživatel. Tyto osoby nám potvrdily další osoby – uživatele OPL mezi občany města Kravař. Nepovedlo se nám zjistit, nic bližšího o velikosti nebo jiných „kulturních“ zvycích této skupiny. *(Kontaktování přímo cílové skupiny je citlivý proces na delší čas, je zapotřebí vybudovat prostředí důvěry).* Povedlo se nám zjistit, že uživatelé OPL z Kravař se zásobují injekčním materiálem přes některé klienty z opavského K-centra nebo nákupem v opavských lékárnách nebo jinak. Uvedli, že nemají zajištěný odběr použitého injekčního materiálu, na dotaz jak je s tímto materiálem nakládáno, nedokázali odpovědět. Z dostupných informací víme, že zpět do opavského K-centra se materiál nevrací. Zajištění dostupnosti zdravotnického materiálu a likvidačního servisu přímo v Kravařích, by uvítali.

Poznámka zpracovatele:

Výpověď této skupiny má nejvyšší validní hodnotu, byť skupina čítá 2 osoby. Naše hodnocení v tomto výsledku je nadmíru uspokojivé, neboť v naší roli osob „na výzvědáčích“ nepůsobíme na cílovou skupinu dostatečně bezpečně a transparentně

Ad 5) Policejní složky

Poznámka zpracovatele:

Výpověď těchto orgánů má přesnou výpovědní hodnotu z hlediska tvrdých/kvantitativních dat o trestné činnosti uživatelů OPL z Kravař a okolních obcí.

Po rozhovoru na Polici ČR Obvodní oddělení Kravaře mi bylo doporučeno oslovit Toxi tým z Opavy, který se touto problematikou specializovaně zabývá. Byly mi poskytnuty následující výstupy:

KVANTITATIVNÍ VÝSTUPY POLICEJNÍCH SLOŽEK:

**Statistické srovnání trestní činnosti na úseku toxikomanie v Kravařích a okolí
Služby kriminální policie a vyšetřování Opava – toxikomanie
Roku 2012/ 2013***

Tabulka 1.

	město Kravaře		Kravařsko mimo město		Celkem	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Distribuce pervitinu	2	2	3	2	5	4
Distribuce marihuany	3	2	1	1	4	3
Výroba pervitinu	1	1	1	0	2	1
Pěstování marihuany	1	0	1	1	2	1
Muži	22	19	23	15	45	34
ženy	1	2	3	1	4	3
Řízení pod vlivem OPL	15	16	20	12	35	28
Odhad uživatelů OPL **	50	60	120	130	170	190

* rok 2013 do 16.9.2013

**odborný odhad pracovníků PČR SKPV OOK – toxikomanie Opava

KVALITATIVNÍ VÝSTUPY POLICEJNÍCH SLOŽEK:

Mimo výše uvedené trestné činnosti je odhad účasti drogově závislých pachatelů na majetkové trestné činnosti ve městě Kravařích ze všech pachatelů od 18 – 35 let cca 80-90 %.

Poznámka zpracovatele:

Toto číslo lze považovat za velmi vysoké.

Ab 6) Výstupy z šetření na akcích**Kravařský Odpust**

Dvakrát přímá účast na akci ve večerních hodinách. Pro vysoký počet osob a různorodost nebylo možné zaznamenat osoby z cílové skupiny uživatelů OPL.

Prohlídka prostoru po akci – důkladně jsem prohlédla celý areál a nenašla žádné stopy po injekčním užívání OPL. Byla jsem se přímo zeptat v blízkém hospodském zařízení, kde akce částečně probíhala, a byl mi vyvrácen jakýkoli nálezný materiál.

Nonstop „Harry“

Dvě návštěvy v pozdních nočních i ranních hodinách. Zaznamenala jsem zde menší počet osob, kteří by svým chováním mohli spadat do cílové skupiny uživatelů OPL. Tuto skutečnost však nemohu ověřit. Nedošlo k situaci, kdy bych mohla osoby důvěrněji oslovit. Od místních, znalých zdejších poměrů, jsem doslala třikrát potvrzenou informaci, že se situace s osobami „u jedné coca-coly do rána“ v nonstopu zlepšila.

Zhodnocení zpracovatele:

Podle vnějších znaků chování cílové skupiny uživatelů OPL, jde o charakter skupiny „na uzavřené scéně“. Toto je charakteristické pro skupinu na menším městě, která je pevně semknutá, respektující vnitřní hierarchii, nezávislá na okolí (vnější pomoci). Takovou skupinu, i osoby je těžké nakontaktovat, práce s ní má dlouhodobější charakter, stav navozené důvěry bývá velmi citlivý na vnějších proměnných, jako jsou policejní výslechy, razie, a jiné vlivy, které narušují atmosféru. O to je skupina více ohrožená z hlediska omezených toků informací o bezpečném braní a dalších zdravotních a sociálních rizicích spojených s užíváním OPL. Tím jsou sekundárně ohroženy nejbližší osoby uživatelů OPL a terciárně u obyvatelů Kravaře. Skupina uživatel OPL není pod „cílenou kontrolou“.

Ze zjištěných výpovědí osob z dotazované skupiny 2., potvrzené policejními složkami, nelze drogový problém vymezit pouze na město Kravaře. Kravaře jsou spádovou oblastí (centrem) pro komunikační toky s drogovým podtextem (distribuce, výroba, zajišťování prekursorů na výrobu, přespávání, společné akce apod.) mezi Opavou a Ostravou, obcí ve spádové oblasti Kravařska a městem Kravaře a osob z Polska.

Nyní je skupina uživatelů OPL naprosto bez vnější podpory a kontroly odborné sféry, není zachycena v zaměřené sociální síti, nefunguje žádná cílená sociální ani zdravotní podpora. Dle dosavadních zkušeností za organizaci doporučuji terénní práci s uživateli OPL, 1-2 týdně. Ambulantní forma K-centra zatím není potřebná, protože není známý rozsah potřeb a sociálního postižení cílové skupiny. Z dosavadních informací je cílová skupina víceméně v dostatečném sociálním zázemí (z šetření nevyplývaly známky bezdomovectví, mají co jíst, kde se okoupat, vyprat, apod.). Po dílčích výsledcích je možno toto nastavení přehodnotit.

Ekonomické hledisko sociální služby se odvíjí od výběru služby (rozdíl terénní/ambulantní forma), časovým rozsahem a personálním zajištěním služby. Ze zkušeností je lépe počítat se dvěma terénními pracovníky – pro zajištění jejich bezpečnosti a pro případnou zastupitelnost.

Nově vznikající službu je také nutné podle Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2010 - 2014 finančně podpořit finanční procentuální spoluúčastí obce oprávněné provozní ztráty rozpočtu dané sociální služby.

Vysvětlivky použitých zkratk:

OPL –omamné psychotropní látky

Zpracovala:

Romana Daněčková, Bc.

V Opavě, dne 17. 9. 2013.